

digitale nieuwsbrief

Erfgoedvereniging De Driehornick **Nuenen-Gerwen-Nederwetten**

Website: www.driehornick.nl

E-mail: info@driehornick.nl

nummer 60

VIJF JAAR NIEUWSBRIEF

1 september 2024

In deze nieuwsbrief:

pagina:

• Van het bestuur	1
• 80 jaar Bevrijding Nuenen-Gerwen-Nederwetten	4
• Lezing 3 oktober in De Dassenburcht	4
• Nieuwe editie van magazine Driehornickels	5
• Gedicht Toen en Nu	6
• Bewoningsgeschiedenis	6
• Boeken bij Erfgoedvereniging te koop	6
• Ontvangen objecten	7
• Opgravingen in Nuenen-West	9
• Limerick	10
• Website	10
• Uit onze bibliotheek	11
• Gezien in ons archief	12
• Onze Sien moet in Brabant blijven	13
• Uit tijdschriften van andere organisaties	14
• Activiteiten van derden	16

VAN HET BESTUUR

Magazine Driehornickels

Begin september verschijnt de nieuwe editie van ons magazine Driehornickels. Het is een themanummer dat geheel in het teken staat van de 80-jarige bevrijding. Zie verder op pagina 5.

Ledenaantal

In augustus zijn drie nieuwe leden genoteerd. Het zijn Toon Louwers uit Eindhoven, Frans van den Dungen en een vereniging die van 1 lid naar een gezinsabonnement is overgegaan. Wij wensen hen veel plezier en nut met het lidmaatschap bij onze erfgoedvereniging.

Ook zijn helaas in augustus onze leden Louise Vettenburg en Frans Joosten overleden. We wensen familie en vrienden veel sterkte en troost toe bij het verwerken van dit verlies. Hierdoor is de ledenstand **318**.

In memoriam Frans Joosten

Ons lid Frans Joosten is afgelopen 18 augustus overleden. Hij is geboren in Nederwetten en heeft altijd dit kerkdorp een warm hart toegedragen. De laatste jaren was Frans een zeer actief en betrokken lid van de werkgroep Historische Geografie waar hij zich o.a. bezighield met de bewoningsgeschiedenis van Nederwetten. We zijn hem dank verschuldigd voor zijn inzet en enthousiasme.

Rabo ClubSupport

Onze vereniging heeft zich ingeschreven voor deelname aan de Rabo ClubSupport. Iedereen die lid is van de Rabobank kan tussen **2 en 24 september** a.s. stemmen op zijn/haar favoriete verenigingen (max. drie). Mocht u wel een bankrekening hebben bij de Rabobank, maar nog geen lid zijn van de coöperatie dan **kunt u zich gratis aanmelden als lid** waardoor u ook kunt stemmen. Uw stem levert de gekozen vereniging een bedrag aan subsidie op.

Het zou voor onze financiële positie heel welkom zijn als al onze leden met een Rabobankrekening op onze Erfgoedvereniging De Driehornick Nuenen-Gerwen-Nederwetten zouden stemmen (moeten ook wel lid van de Rabobank coöperatie zijn).

U wordt hierover begin september nog separaat per mail door ons benaderd.

Bezoek bestuur Brabants Heem

Op zaterdag 10 augustus 2024 bezocht het bestuur van Brabants Heem ons dorp Nuenen c.a.

Diverse partners van bestuursleden van Brabants Heem waren erbij om 'het jaarlijkse dagje uit' mee te maken.

En omdat de gemeente Nuenen c.a. is gekozen om te bezoeken, moet natuurlijk ook de erfgoedvereniging bezocht worden.

Van 10:30 uur tot 12 uur werd Erfgoedvereniging De Driehornick bezocht waarbij de bestuursleden Roland van Pareren, Peter van Ierlant en Ruud Bovens activiteiten en ontwikkelingen van de erfgoedvereniging hebben toegelicht. Onder begeleiding van Peter van Overbruggen is de rest van de dag nuttig en gezellig doorgebracht in Nuenen c.a. Peter van Overbruggen heeft de groep meegenomen naar het Van Gogh Village Museum Nuenen waarna nog een korte wandeling door het centrum werd gemaakt langs Van Gogh-objecten.

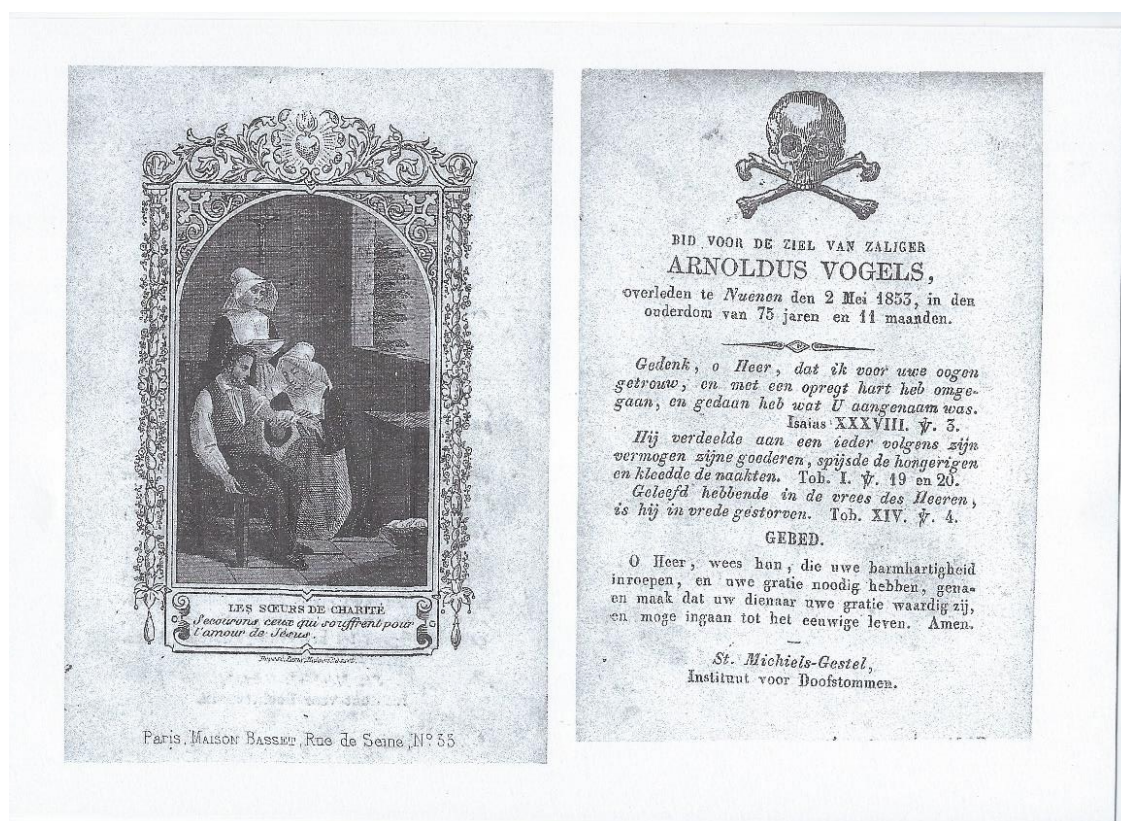
Bestuursleden van Brabants Heem met geheel links voorzitter De Driehornick Roland van Pareren, midden met hoed knielend, Peter van Overbruggen en tweede van rechts ons bestuurslid Peter van Ierlant [foto: Ruud Bovens]

Mijlpaal voor de werkgroep Genealogie

Onlangs werd het 60.000^e bidprentje ontvangen en geregistreerd. Aan deze mijlpaal is aandacht besteed met alle groepsleden aan tafel. Verhalen over de verkrijging en verwerking van bidprentjes werden opgerakeld en het oudste bidprentje in onze collectie werd getoond.

*V.l.n.r.: Netty de Laat, Will van Buul, Hans Dirksen,
coördinator John Parmentier,
Theo Kuijten en Joke van Ouwerkerk-van Eck [foto: Ruud Bovens]*

*Het oudste bidprentje in onze collectie is van
oud-burgemeester Arnoldus Vogels van 1853*

80 JAAR BEVRIJDING NUENEN-GERWEN-NEDERWETTEN

Beste vrijwilligers van onze Erfgoedvereniging De Driehornick, Er hebben zich **46 leden** aangemeld die in de periode van 14 t/m 22 september ondersteuning willen verlenen bij de activiteiten. Daar zijn we ontzettend blij mee. Op **dinsdag 3 september** zijn alle leden die meehelpten al uitgenodigd om een informatiesessie bij te wonen in de Dorpswerkplaats om 20 uur. Zij vernemen daar wat op de geplande locatie van hen verwacht wordt. Voor een totaaloverzicht van alle activiteiten klik op de onderstaande link: [ACTIVITEITEN IN KADER VAN 80-JARIGE BEVRIJDING | DRIEHORNICK](#) of met rechtermuisknop 'hyperlink openen'.

LEZING 3 OKTOBER IN DE DASSENBURCHT

'Van Jan de Quay tot nu' door Jan van Oudheusden
Het verhaal van Brabant na de oorlog

Na de Tweede Wereldoorlog is Noord-Brabant onherkenbaar veranderd. Soms geleidelijk, maar vaak ook schoksgewijs.

Bij het aantreden van Jan de Quay als Commissaris van de Koningin in 1946 leek het erop dat de vooroorlogse verhoudingen en normen moeiteloos hersteld waren, maar in de jaren zestig kwam alsnog een vloedgolf op die het traditionele Brabant overspoelde. Op alle terreinen werd de vertrouwde wereld van de Brabanders geconfronteerd met de uitdagingen van de moderne tijd. Of het nu ging om economie en werkgelegenheid, om het aanzien van steden en dorpen, om de inrichting van het landschap, de positie van de kerk of de verhouding tussen de generaties. In deze lezing zien we hoe de Brabanders die schokken verwerkten en een nieuw evenwicht

vonden. En hoe zij al doende een ander Brabant maakten dan dat van hun ouders en grootouders. We herbeleven in deze lezing zo onze eigen geschiedenis, de jaren die die we zelf hebben meegemaakt.

'Tussen vrijheid en vrede'

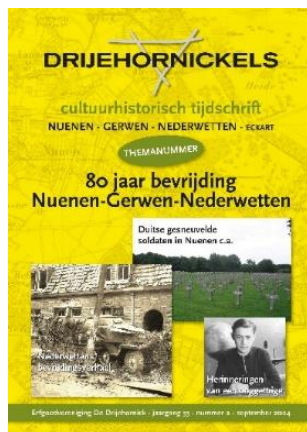
De bevrijding van Zuid-Nederland in 1944 en het leven in bevrijd gebied

In de eerste dagen van september 1944 had het er nog naar uitgezien dat een snelle en moeiteloze bevrijding van Nederland binnen handbereik lag. De geallieerde opmars van de weken daarvoor was als een mes door de boter gegaan. Maar juist toen het front tot de Belgisch-Nederlandse grens was opgeschoven, begon de machine te haperen. De bevrijding van Zuid-Nederland liep daardoor uit op een maandenlange, vaak bloedige en verwoestende strijd. Ieder had verwacht dat de bevrijding zou leiden tot een snelle terugkeer van de normale verhoudingen, maar het tegendeel bleek het geval. Bevrijd, maar nog geen vrede. De samenleving in het Zuiden was nog maandenlang ontwricht door verwoesting, tekorten en beperkingen. En van wederopbouw, economisch en maatschappelijk, kon alleen nog maar gedroomd worden. Zo beleefde het Zuiden een van de meest roerige en dramatische perioden uit zijn geschiedenis.

NIEUWE UITGAVE DRIEHORNICKELS

Deze maand verschijnt het themanummer 80 jaar bevrijding Nuenen-Gerwen-Nederwetten van ons tijdschrift Driehornickels met daarin diverse persoonlijke verhalen van inwoners die de oorlog en bevrijding zelf hebben meegemaakt

Opdat wij niet vergeten

Harry Terwisse
burgemeester van Nuenen, Gerwen en
Nederwetten van 1981 tot 2001

01

Inhoudsopgave

02

Nederwettens bevrijdingsverhaal
Mien van Kuijk-de Rijk (1930)

03

Nu de woede van de oorlog alsmaar toeneemt...

Riny van Rooij

08

De oorlogsradio van Gradje Peeters
Bas van Weert

10

Distributiebonnen

Joke van Ouwerkerk-van Eck

12

Herinneringen van een ooggetuige

Onze bevrijdingsweek
(Gerwen, 17 t/m 23 september 1944)
Toon van Lierop (1933-2009)

14

Duitse gesneuvelde soldaten in Nuenen c.a.

Riny van Rooij

17

Een klein oorlogsverhaaltje

Piet van den Heuvel

25

Herinneringen uit de laatste maanden van de Tweede Wereldoorlog en het begin van de bevrijding

P.J. van Wijk

26

Joden en piloten ondergedoken bij Piet en Marie Kuijten

Ad van de Molengraft

31

Zilverbonnen

Joke van Ouwerkerk-van Eck

32

GEDICHT

HELMA MICHIELSEN

Toen en nu

Toen. Ruisende bomen, hooi en geur,
het zomeren dat overgaat in vlagen van
wind die straks weer, totdat het sneeuwijs zich
aankondigt, voorbode van blozend groen.

Toen er geen stilte, maar de diepte van
oponthoud en angst. De aaneenschakeling van
bommenwerpers en de gewelddadige voorstelling
van afgrijzen en slachting.

Toen er ook zomer en winter, maar dan als
brandmerk, ketting van vergrendelde seizoenen,
verborgen jaren laverend tussen wanhoop en
duivels gebroed, een gekerfd duister.

De maan dwaalde slechts. Het verbond met de zon
bleef beperkt tot een waaier van dromen. Honger-
doden vielen af, in maskers verborgen rusten zij
voorgoed in een overbevolkt inferno.

Nu. Ruisende bomen, hooi en geur. Na elk zomeren
volgt waaien, en het botten na een sneeuwrijke
wintervacht. Veelvouden van kleur vloeien uit in
een cirkel. Stilte heerst.

HISTORISCHE GEOGRAFIE - BEWONINGSGESCHIEDENIS

Sinds kort staat op onze website driehornick.nl onder het Historische Geografie menu een nieuwe knop: Bewoningsgeschiedenis: <https://driehornick.nl/bwgs/> Als u op deze knop klikt maakt u een reis naar het Nuenen, Gerwen en Nederwetten van de 19e en (1e helft van) de 20e eeuw. Er zijn beschrijvingen gemaakt van woningen en hun eigenaren/bewoners, beginnende in 1832, de invoering van het Kadaster. Hierbij is gebruik gemaakt van zo veel mogelijk historisch materiaal, zoals kadastrale leggers, minuutplannen, hulpkaarten, genealogische informatie, bevolkingsregisters, foto's, krantenartikelen, bidprentjes, boeken, e.d.. De beschrijvingen gaan tot ongeveer 1950, de privacy wetgeving is hierbij de beperkende factor.

Nog lang niet alles is klaar, er wordt nog steeds gewerkt, maar het begin is gemaakt. Mocht u interesse hebben om ons te helpen, laat ons dat dan weten; we kunnen iedere hulp gebruiken.

Ik bedank de leden van de werkgroep Historische Geografie en hun handlangers voor het geleverde werk en hun inzet.

Coördinator werkgroep Historische Geografie: Peter Ector, email: bwgs@driehornick.nl

BOEKEN BIJ ERFGOEDVERENIGING TE KOOP

Voor alle boeken die door Erfgoedvereniging De Driehornick zijn uitgegeven en nog te koop zijn, raadpleeg onze website onder tabblad **DRIJHORNICK** (bovenste werkbalk) en vervolgens onder **VERKOOP BOEKEN**.

ONTVANGEN OBJECTEN

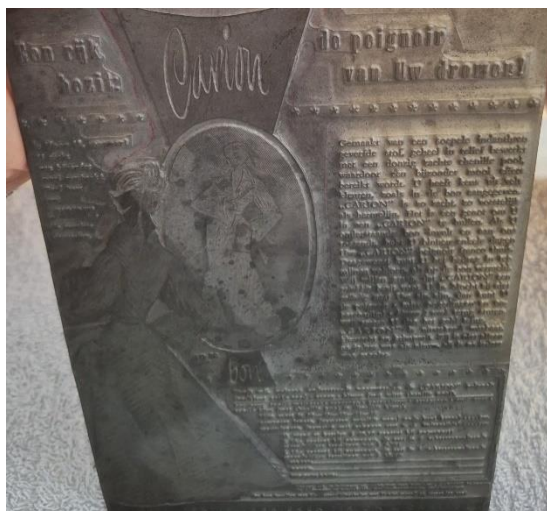
Van ons lid **A. Derks** ontvingen we een grote enveloppe met bidprentjes.

Van ons lid **Bart van Lierop** ontvingen we een Engelse legerhelm uit WO II (binnen- en buitenhelm).

Van ons lid **Ria van Bakel** ontvingen we herinneringen uit WOII. Deze persoonlijke herinneringen worden nog op onze website geplaatst onder de categorie WOII.

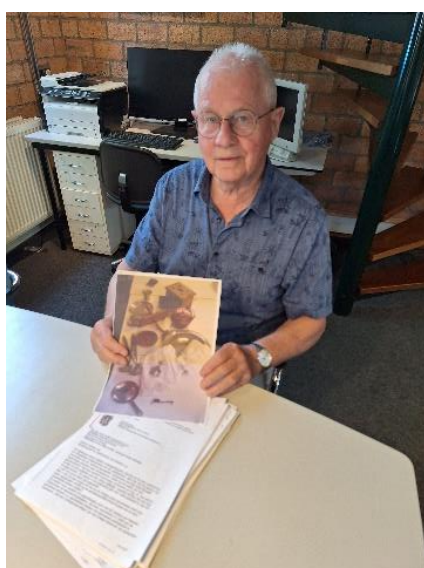
Van **Hans Verbruggen** ontvingen we een litho van Tirion & Carlier:

*'De Peignoir van Uw dromen':
Gemaakt van een soepele indenthieën
geverfde stof geheel in reliëf bewerkt met een
donzig zachte chenille pool, waardoor een
bijzonder mooi effect bereikt wordt. U heeft
keus uit vele kleuren zoals in de bon aange-
geven. "CARION" is zo zacht, zo vorstelijk als
hermelijn. Het is een genot om U in een
"CARION" te hullen. Als U onderstaande bon
invult en aan ons toezendt, hebt U binnen
enkele dagen Uw "CARION" franco thuis.
Etc, etc.*

Van ons lid **Theo Kuijten** ontvingen we een stapel oude ansichtkaarten (uit de jaren 20 vorige eeuw).

Theo Kuijten met de ansichtkaarten

Van ons lid **Rens Kuijten** ontvingen we correspondentie en foto's van medische hulpmiddelen die uit het oude klooster Soeterbeeck komen en bij de gemeente Nuenen c.a. in eigendom zijn.

Van **mevrouw Oomen** ontvingen we een zak geboortekaartjes en bid-prentjes.

OPGRAVINGEN IN NUENEN-WEST

Van **Dirk Vlasblom**, lid van onze Werkgroep Archeologie en Monumenten (WAM), ontvingen we de volgende tekst met bijbehorende twee foto's.

Bij een proefopgraving op de hoek Opwettenseweg en Panakkers is op 12 augustus 2024 de opmerkelijke vondst gedaan van een melkteil.

Aangezien het een proefopgraving is, worden de sporen niet geheel onderzocht. Op deze plek wordt later gebouwd en de WAM heeft daarom de sporen nog verder mogen onderzoeken.

Uit een wat diepere verstoring (in de bodem) kwamen tientallen scherven, glas en delen van een wekker of klokje. Datering rond 1900-1920 maar de steengoed melkteil, zie foto's, is ongetwijfeld aanmerkelijk ouder en kan van rond 1850 zijn.

Gezien het formaat en de vorm van de bodem kan hij voor het melken van een geit of schaap dienst hebben gedaan. Onder de tuit staan drie tulpen in kobaltblauw als versiering; onder de oren een twee als maataanduiding en vermoedelijk een makersteken.

LIMERICK VAN GERARD DE LAAT

Vrèijwilliggers

Zèij zén van zoo wa alle mèrte thuis
Hè'n âlt wùl goeje ideeën in huis
Vrôg ze um 'n taâk
T'is nojt nê, alt raâk
Vrèijwilliggers zén zoogezeed wùl pluus

U kunt deze limerick ook beluisteren door op deze link te klikken, óf met de rechtermuisknop en dan: 'hyperlink openen':

<https://driehornick.nl/nieuws/vrijwilligers2/>

WEBSITE

Bezoek regelmatig onze website.

Het is bepaald de moeite waard om onze website regelmatic te bezoeken. Dan blijft u op de hoogte van de interessantste berichten over en van onze vereniging:

www.driehornick.nl

In **augustus 2024** zijn de volgende artikelen op de website geplaatst:

Onder de categorie **BIJZONDERE MENSEN** is het levensverhaal van **Godfried Schijven** opgenomen. Klik op deze link en u opent het artikel:

[Godfried Schijven | Driehornick](#) , of met de rechtermuisknop en kies dan "Hyperlink openen".

Voorts onder de categorie **BIJZONDERE MENSEN** uit het boek 'Nuenense herinneringen':

- pastoor Frederik Woestenburg
- Hanneke van Santvoort – van de Loo

Onder de categorieën **ACTUEEL** en **IN DE ETALAGE** op de homepage zijn opgenomen:

- Bezoek bestuur Brabants Heem
- Vastgestelde straatnamen in 2024
- Activiteiten in het kader van de 80-jarige bevrijding

De site is vorig jaar uitgebreid met een zgn. **LEDEN**-pagina. De informatie hier is exclusief voor leden. Om deze LEDEN-pagina in het menu te kunnen zien, dient u zich wel eerst aan te melden via INLOGGEN/REGISTREREN.

Op onze website een paar 8-millimeter-films

- De eerste film duurt 3 minuten.
Tijdens het vertrek van de zusters MJJ uit het klooster in 1977. Vendelzwaaiers bewijzen de eer. Klik op onderstaande link:
<https://beeldbanknuenen.nl/cgi-bin/objecten.pl?ident=1067>
- Een tweede (zwart-wit) film is iets langer en laat het kamp zien van de Jonge-Wacht 1936.
Daar moeten we meer van weten want wie staan daarop? Weet iemand nog iets van die vereniging?
Klik op onderstaande link:
<https://beeldbanknuenen.nl/cgi-bin/objecten.pl?ident=1068>

U kunt deze films ook in onze collectie bekijken (ZCBS in het bestand Beeld & Geluid).

Sinds kort zijn we in staat zijn om 8-millimeter-films beeldje voor beeldje in te scannen. Dat is een tijdrovende bezigheid, maar geeft prima resultaat.

Mochten er onder de leden zijn met oude 8-millimeter-filmpjes dan is het zaak om die te digitaliseren, want door verkleuring kan de film verloren gaan.

Zijper Collectie Beheer Systeem (ZCBS)

ZCBS heeft regelmatig nieuwsbrieven.

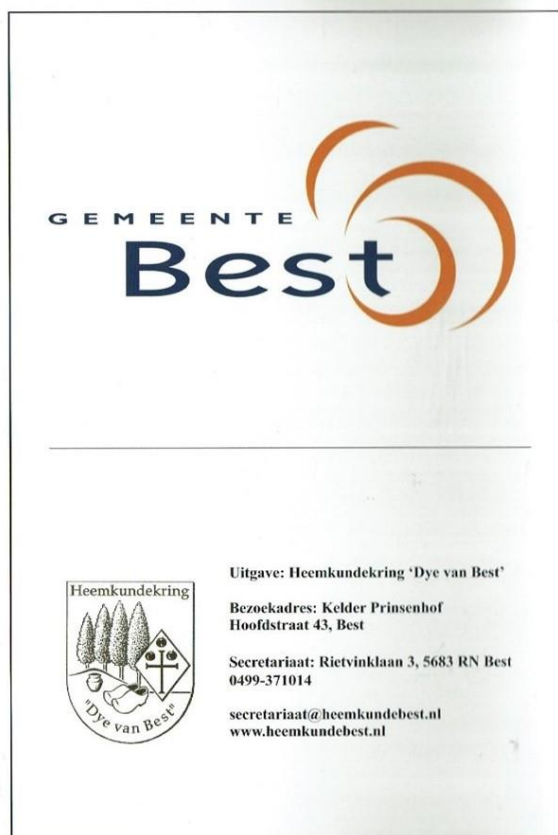
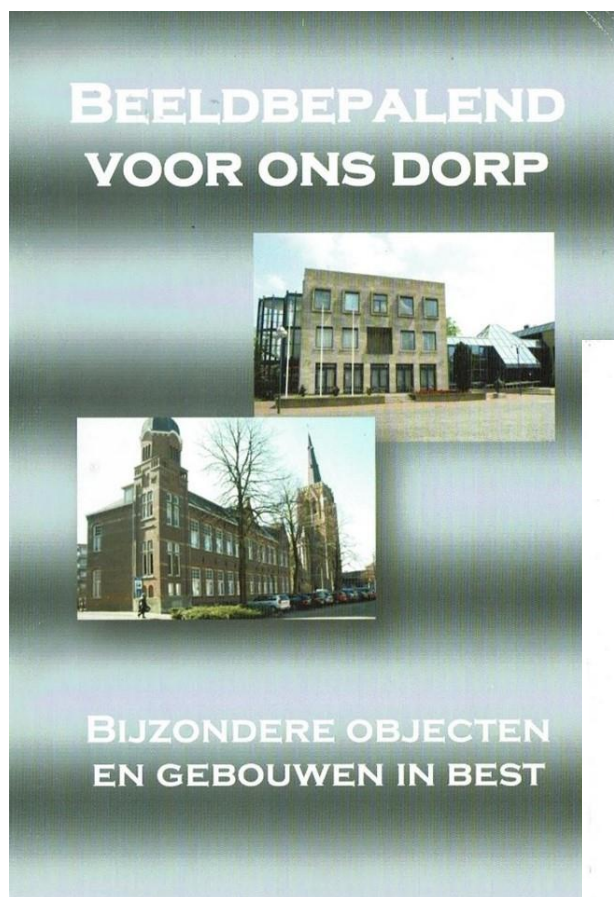
Deze zijn via de webbrowser te lezen op:

www.zcbs.nl/nieuwsbrief/info46.html

(of met rechtermuisknop en kies dan "Hyperlink openen")

UIT ONZE BIBLIOTHEEK

Deze maand brengen de bibliothecarissen het volgende boek onder uw aandacht.

GEZIEN IN ONS ARCHIEF

DOOR: JOKE VAN OUWERKERK-VAN ECK

Aquarel van de pastorie van de protestantse gemeente, Berg 26, Nuenen van Jan Heesters

Gedateerd: 1942; afmeting: 32 x 24 cm

Jan Heesters (Schijndel, 8 januari 1893 – Schijndel, 25 september 1982) was een kunstenaar die schilderijen, tekeningen en etsen maakte.

Hij was de zoon van een wagenmaker en de bedoeling was dat hij zijn vader zou opvolgen met dit beroep. Toen hij op 23-jarige leeftijd voor het kunstenaarschap koos, had hij vooral technische tekenvaardigheden opgedaan.

Vanaf 1917 studeerde hij aan de Rijksacademie van Beeldende Kunsten in Amsterdam. Voor zijn vroegste werken vond hij inspiratie bij Vincent van Gogh. Ook in later tijd bleef hij figuratieve kunst maken, waarbij hij vooral het Meierijsche landschap en de gebruiken van voor de Tweede Wereldoorlog vastlegde.

Naast kunstenaar was hij tekenleraar in 's-Hertogenbosch. Na zijn studie vestigde hij zich in een oud huis aan de Pompstraat in Schijndel, waar hij zijn hele leven bleef wonen en werken. Dit huis is het tegenwoordige Museum Jan Heestershuis. Dit museum huisvest tevens een collectie van ongeveer 160 schilderijen van Theodorus van Oorschot. Deze was eveneens uit Schijndel afkomstig.

BRON: WIKIPEDIA

'ONZE SIEN MOET IN BRABANT BLIJVEN'

Van ons lid **Truus Houtepen** ontvingen we onderstaande bijdrage met het verzoek deze in de Nieuwsbrief van De Driehornick op te nemen. We voldoen hier graag aan.

GORDINA (SIEN) DE GROOT

Foto: Jan-Kees Steenman

Dit schilderij van Vincent van Gogh is op dit moment in het Noordbrabants Museum in Den Bosch te zien. Het is te leen gegeven maar..... ook te koop aangeboden. Daar is geld, veel geld, voor nodig en daarom hulp van ALLE Brabanders.

Het museum heeft EEN euro van ELKE inwoner nodig voor de aankoop.

Onder het motto: **ONZE SIEN MOET IN BRABANT BLIJVEN** vraag ik aan **ALLE Nuenense vrouwen en mannen** om te helpen.

Als lid van een actieve erfgoedvereniging hecht u beslist ook veel waarde aan o.a. vrouwengeschiedenis en aan cultuur.

Vincent van Gogh heeft deze beide waarden in dit schilderij vormgegeven.

Hij woonde bij zijn ouders in Nuenen toen hij haar schilderde, terwijl het door de (kerkelijke) overheid verboden was voor hem te poseren.

Ze was moedig en deed wat zij wildeen daarmee was en is zij een voorbeeld voor velen.

Hoe te handelen: door uw gift overmaken via :

<https://www.hetnoordbrabantsmuseum.nl> > donatie-gordina

UIT TIJDSCHRIFTEN VAN ANDERE ORGANISATIES

Tijdschriften die in augustus 2024 bij het Heemhuis binnenkwamen

Wij keken deze tijdschriften door en troffen de volgende interessante artikelen aan. *PS **Wilt u het hele verhaal lezen kom dan naar het Heemhuis.***

Heem Son en Breugel 2024 nr. 2

Een speciaal nummer gewijd aan 50 jaar Erfgoedvereniging

In deze uitgave van HEEM willen we vooral stilstaan bij ons verleden, maar komende tijd zullen we ook vooruitkijken naar de toekomst. Want ook komende decennia zal het behoud en de promotie van ons erfgoed van groot belang zijn. Laten we daarom onze krachten blijven bundelen en samen blij strijden voor onze prachtige geschiedenis, die het waard is om bewaard te blijven voor de generaties die na ons komen.

Een bijzondere uitgave met een schitterend overzicht wat er allemaal gebeurde in 50 jaar

Heemkronijk nr. 2 2024

Een uitgave geheel gewijd aan de Leender Kerk die 550 jaar geleden werd 'afgewerkt'.

Erfgoed Magazine

Wat weten wij van het immaterieel erfgoed van 'onze' vroegere overzeese gebiedsdelen? Zal men bij de redactie gedacht hebben.

Daar moeten we eens iets aan gaan doen! En dat deden ze;

Ptantagehuizen grootste herbestemmingsopgave op Curaçao

Curaçao werd na de Nederlandse kolonisatie in 1634 in korte tijd opgedeeld in plantages. Deze moesten zorgdragen voor de voedselvoorziening van het eiland en idealiter ook voor de export van landbouwproducten. Al snel bleek het droge eiland daarvoor ongeschikt. Door het afschaffen van de slavernij in 1863 en de komst van de olieraffinaderij in 1912 werden de plantages achtergelaten. Dit had een grote trek naar de stad tot gevolg. Hierdoor kreeg het eiland te maken met een forse herbestemmingsopgave die tot op de dag van vandaag voortduurt.

Immaterieel erfgoed van Bonaire

Sinds het Koninkrijk der Nederlanden in 2012 de UNESCO Conventie voor het Veiligstellen van Immaterieel Cultureel Erfgoed ratificeerde, werken Aruba, Curaçao, Sint Maarten, Bonaire, Saba en Sint Eustatius aan de implementatie ervan.

De jeugd als ambassadeur van Eustatius Erfgoed

Sint Eustatius kent een rijke geschiedenis. Op een eiland waar ooit zo'n 10.000 mensen leefden, en nu circa 3.400, zijn de resten van de voorbije hoogconjunctuur uit de late achttiende eeuw overal te vinden. Hou je ogen gericht op de grond onder je voeten en je scoort hoogstwaarschijnlijk wel een paar scherven achttiende-eeuwse 'creamware' (Engels porselein). Het is het gevolg van een bliksemcarrière van het eiland: van boomtown naar ghosttown in een half decennium.

De orkaanbestendigheid van historische huizen op Sint Maarten

Huis Vineyard te Philipsburg werkt nog met een historische vergrendeling van de luiken. Het is alweer een paar jaar geleden dat orkanen Irma en Maria over de eilanden in de Caribische zee trokken en enorme verwoestingen aanrichtten. De historische huizen op Sint Maarten zijn zo gebouwd dat zij wel blijven staan; de schade aan die huizen wordt voornamelijk veroorzaakt door het rondvliegend puin van nieuwe gebouwen die minder orkaanbestendig zijn gebouwd. Een grotere bedreiging voor de historische panden is de ontwikkeldrift op het eiland. De status van een vijftigtal historische panden als monument biedt helaas onvoldoende bescherming.

De historische sterrenwachten in Utrecht en Leiden

Al eeuwen fascineert de sterrenhemel. In ons land alleen al staan diverse professionele sterrenwachten verbonden aan universiteiten en tientallen publiekssterrenwachten. In Utrecht en Leiden vervullen de historische sterrenwachten nog steeds een actuele rol.

KDC Impressies

De kunstenaarshand in glas-in-lood

Onderzoek naar het atelier F. Nicolas & Zonen uit Roermond

Vanaf de tweede helft van de negentiende eeuw werden in ons land honderden nieuwe katholieke kerken gebouwd, die geïnspireerd waren op oude tradities. Neogotiek was de bevoorrechte stijl voor het emanciperende katholieke volksdeel dat de kenmerkende spitsbogen, pinakels en glas-in-loodramen zag als het visitekaartje voor 'hun' cultureel erfgoed. Architectenbureaus zoals die van Pierre Cuypers, Theo Molkenboer en Alfred Tepe hebben hun naam onlosmakelijk verbonden met deze revival van de middeleeuwse bouwstijl, maar er waren ook tal van andere kunstateliers die een belangrijke stempel hierop hebben gedrukt.

Judith van Puyvelde, MA richt haar promotieonderzoek op het glasatelier F. Nicolas en Zonen (1855-1939) uit Roermond, dat zich specialiseerde in de vervaardiging van glas-in-loodramen voor deze nieuwe kerken (en andere publieke gebouwen).

Zij studeerde kunstgeschiedenis aan de KU Leuven en is sinds 2020 PhD-kandidaat bij het LIMES-project, een Europese samenwerking tussen Maastricht University en het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg (SHCL), onder begeleiding van directeur prof. dr. Nico Randeraad.

De redactie van Impressie wilde graag weten hoe Van Puyvelde haar onderzoek aanpakt en welke tips zij kan meegeven voor studenten en onderzoekers die onderzoek willen doen naar kunstateliers uit deze periode.

Joseph Cuypers, architect en vernieuwer

In de stad Haarlem staan twee imposante kerken vernoemd naar de heilige Bavo van Gent. Één is de Grote of St. Bavokerk, gebouwd in 1370 - 1520 in het historische stadscentrum, en de ander is de kathedrale basiliek Sint Bavo, gebouwd in 1895 - 1930 in het Houtvaartkwartier. Deze verwarrende naamsituatie is ontstaan nadat Haarlem na tweeëneenhalve eeuw weer een bisdom werd. Bisschop C.J.M. Bottemanne gaf in 1893 de opdracht voor de bouw van een nieuwe kathedraal aan de jonge architect Joseph Cuypers (1861-1949), zoon van de beroemde Pierre Cuypers. In het begin van zijn loopbaan ontwierp Cuypers neogotische kerken naar het voorbeeld van zijn vader en volgens de mode van zijn tijd. Maar wie het ambitieuze ontwerp van de 'Nieuwe Bavo' (zoals de Haarlemse basiliek later in de volksmond zou gaan heten) beter bekijkt, ziet dat Cuypers hier al koos voor een meer eclectische stijl, waarin hij de langwerpige ramen en spitstorens van de neogotiek combineerde met een neo-romaanse stijl van brede muren en ronde bogen. De tekeningen zouden gedurende de bouw nog regelmatig veranderen. Zo voegde de architect in latere concepten ook invloeden uit de oriëntalistische hoek toe, maar de bisschop wees deze plannen af. Het kostte ruim drie decennia om de basiliek te voltooien en in latere bouwfasen kreeg Cuypers ondersteuning van collega Jan Stuyt (1868-1934) en zijn eigen zoon Pierre jr. (1891-1982).

ACTIVITEITEN VAN DERDEN

Brass Band Nuenen brengt op 21 en 22 september dilemma's tot leven in '... aber Ich kann nicht anders'

Het herdenkingsconcert over de Nuenense burgemeester in oorlogstijd, Cees van Rijckevorsel.

Dit is een belangrijke herdenking, waarbij ook nabestaanden van de Nuenense burgemeester en die van uit de toenmalige burgemeesterskring aanwezig zullen zijn. Het wordt een muzikaal verhaal over de moeilijke situatie en rol die deze dappere burgemeesters hebben doorstaan.

Indien u op onderstaande link klikt (met rechtermuisknop en dan 'Hyperlink openen') leest u meer op de website van de Brassband en kunt u ook kaarten bestellen.

<https://brassbandnuenen.nl/2024/06/24/brass-band-nuenen-brengt-dilemmas-tot-leven-in-...-aber-ich-kann-nicht-anders/>

Zie het water.... van de Dommel!

Nu het seizoensthema van de Nuenense kerken 'Zie het water' is, hebben de twee werkgroepen van de Groene kerk Nuenen een avond over de Dommel georganiseerd. Op zondag 22 september komen drie sprekers, elk vanuit zijn eigen expertise, iets vertellen over de Dommel.

Wie in het Dommeldal woont, kruist vroeg of laat altijd wel ergens deze rivier. Maar wat weten we er eigenlijk van? Wat is de invloed van de Dommel op ons leefgebied en wat is de impact van onze leefwijze op de Dommel?

Walter Schoenmakers, fysisch geograaf en werkzaam bij Staatsbosbeheer, bijt de spits af. Hij werkt mee aan de realisering van het Natuurnetwerk voor de provincie Brabant. Hij kan ons alles vertellen over het stroomgebied en de bodemopbouw van de Dommel.

De lezing Ger van den Oetelaer gaat over de ecologie en de natuur rondom de Dommel. Hij is programmaleider bij de natuurorganisatie ARK-Rewilding Nederland en mede-oprichter en bestuurslid van Het groene Woud.

De derde spreker, de Nuenenaar Peter van Overbruggen, is actief als schrijver-redacteur voor diverse cultuurhistorische tijdschriften. Hij geeft -als vrijwilliger bij het Van Gogh Village museum Nuenen-diverse lezingen over Vincent van Gogh. In zijn presentatie neemt hij ons mee in het spoor dat Vincent als kunstenaar volgde langs de Nuenense en Eindhovense watermolens aan de Dommel.

Alle drie de sprekers hebben, samen met 20 andere auteurs, meegewerkt aan de landschapsbiografie "Het stroomgebied van de Dommel". Dat is een boekwerk van bijna 1200 pagina's over o.a. de geschiedenis, de natuur en cultuur van het Dommeldal.

Luchtige afwisseling met 'Losse Tongen'

Agnes Leijen en Marlies van de Bijgaard, bekend als het muzikaal vertelduo 'Losse tongen', wisselen de lezingen af met muziek, vertellingen en een gedicht over de Rietmussen, een natuurgebied in Nuenen bij de Dommel. Marlies is een rasvertelster en Agnes een ervaren accordeonspeelster, die bovendien veel (Dommel)wandelingen heeft uitgezet in onze regio.

*Locatie: de Regenboog, Sportlaan 5, Nuenen. **ZONDAG 22 september** Aanvang: 19.30 uur. Toegang is gratis, na afloop is een vrijwillige bijdrage welkom.*

Persbericht bij de Boek-aan-huis service van Bibliotheek Dommeldal

Bibliotheek Dommeldal introduceert Boek-aan-huis service

Niet iedereen is in staat om zelfstandig naar de bibliotheek te gaan, ook al wil diegene heel graag een goed boek of tijdschrift uitzoeken, om mee naar huis te nemen. Bibliotheek Dommeldal wil deze groep mensen graag - letterlijk - tegemoetkomen, zodat ook zij kunnen genieten van de mooiste en nieuwste boeken. Hiervoor introduceert Bibliotheek Dommeldal de Boek-aan-huis service. Misschien ben of ken jij iemand die hier gebruik van zou willen maken.

Wat is de Boek-aan-huis service?

De Boek-aan-huis service is voor mensen die niet zelf naar de bibliotheek kunnen komen. De boeken worden door vrijwilligers bij jou aan huis gebracht. Als je belangstelling hebt, legt de bibliotheek contact met een vrijwilliger van de Boek-aan-huis service. Samen overleggen jullie welke boeken je wil lezen en hoe vaak je nieuwe boeken wil lenen. Daarna komt de vrijwilliger eens in de 3 weken bij jou langs om de oude boeken op te halen en de nieuwe boeken af te geven.

Gratis voor bibliotheekleden

Je betaalt voor de Boek-aan-huis service enkel je lidmaatschap van de bibliotheek (een standaard of groot abonnement). Er zijn verder geen kosten verbonden aan deze service. Deze service is voor alle inwoners van de gemeenten Geldrop-Mierlo, Heeze-Leende, Nuenen c.a. en Son en Breugel.

Meld je aan bij de bibliotheek

Ben of ken jij iemand die hier graag gebruik van zou willen maken, of meer informatie zou willen ontvangen? Meld je dan gratis en vrijblijvend aan via telefoonnummer 040-2862805 of via info@bibliotheekdommeldal.nl.

Einde persbericht | meer informatie via Jannie van Herk | Bibliotheek Dommeldal | marketing en communicatie | t 040 2854224 | e j.vanherk@bibliotheekdommeldal.nl

BHIC

Op zoek naar Staatse militairen?

Zoek in meer dan 400.000 inschrijvingen uit de Staten van Oorlog (1595-1795)

Sinds kort staat er een index bij de Staten van Oorlog op de website van het Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC). Een belangrijke bron die onderzoekers hulp biedt bij het terugvinden van militairen die in het leger van de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden hebben gediend. De index hierbij is samengesteld door Anton Schuttelaars, historicus en applicatiebeheerder bij het BHIC. Hij stelde deze index in zijn vrije tijd samen, met als doel om zoveel mogelijk onderzoekers te helpen met het terugvinden van militairen.

OPEN MONUMENTENDAG OP 7 SEPTEMBER IN SON EN BREUGEL MET FIETS- EN WANDELROUTES

Erfgoedvereniging Son en Breugel organiseert samen met buurtvereniging 'De Kanaalstraat Son' en met ondersteuning door de gemeente Son en Breugel een groot fiets- en wandelevenement op zaterdagmiddag 7 september. Twee wandelroutes en een fietsroute voeren langs rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten en talloze andere bezienswaardigheden in en rond Son en Breugel met beschrijving per monument via QR-codes, alsmede in een gedrukte folder voor wie een app met QR-codes lastig is. Ook op de website www.sonenbreugel.nl/monumenten kunt u de monumentbeschrijvingen lezen.

Voor minder validen is er een korte wandelroute van 2 kilometer uitgestippeld, die goed toegankelijk is met rolstoel, rollator en scootmobiel. De lange wandelroute is 8 kilometer; de fietsroute is 18 kilometer. Het startpunt is de hal van het gemeentehuis in Son. De fietsers kunnen starten vanaf 11:00 uur tot uiterlijk 12:00 uur. De wandelaars kunnen starten vanaf 12:00 uur tot uiterlijk 13:00 uur.

De eerste 125 fietsers en de eerste 100 wandelaars voor de lange route krijgen consumptiebonnen mee. Die kunnen op diverse stopplaatsen langs de route worden ingewisseld voor een gratis drankje, ijsje en pannenkoek (zolang de voorraad strekt). De eerste 50 wandelaars voor de korte route krijgen een consumptiebon mee die aan het einde van de route in het Dommelhuis kan worden ingewisseld voor een gratis drankje. Dit alles wordt financieel mogelijk gemaakt door de gemeente Son en Breugel.

Kijk voor meer informatie op onze website: <https://www.erfgoedvereniging-sonenbreugel.nl/open-monumentendag-op-7-september-in-son-en-breugel-met-fiets-en-wandelroutes/>

U bent van harte uitgenodigd om aan een van de routes deel te nemen.

EN TOT SLOT

Ons mooie Heemhuis (met rechts nog 'het oudje', inmiddels gekapt) waar u op dinsdagochtend kunt binnenlopen en op woensdagavond na afspraak uw historische studie kunt verrichten.